

Seminár 3

Detstvo ako kľúčové obdobie enkulturácie

MARTIN KANOVSKÝ

Kognitívni antropologie

Antropológia a detstvo

- **Po Margaret Meadovej sa nijakí antropológovia svetového mena systematicky nezaoberali deťmi...**

Antropológia a detstvo

- **Po Margaret Meadovej sa nijakí antropológovia svetového mena systematicky nezaoberali deťmi...**
- **2000 (AAA): zo 155 profesionálnych antropológov – pracujúcich na VŠ a výskumných ústavoch – iba 9 spomenulo deti ako predmet záujmu...**

Antropológia a detstvo

- Po Margaret Meadovej sa nijakí antropológovia svetového mena systematicky nezaoberali deťmi...
- 2000 (AAA): zo 155 profesionálnych antropológov – pracujúcich na VŠ a výskumných ústavoch – iba 9 spomenulo deti ako predmet záujmu...

PREČO??????

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

- **Detstvo ako cesta ku kultúre dospelých**

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

- **Detstvo ako cesta ku kultúre dospelých**
- **Detstvo ako pasívne napodobovanie kultúry dospelých**

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

- **Detstvo ako cesta ku kultúre dospelých**
- **Detstvo ako pasívne napodobovanie kultúry dospelých**
- **Detstvo ako postup od fragmentárneho a neúplného, „primitívneho“ k usporiadanému a úplnému**

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

- **Detstvo ako cesta ku kultúre dospelých**
- **Detstvo ako pasívne napodobovanie kultúry dospelých**
- **Detstvo ako postup od fragmentárneho a neúplného, „primitívneho“ k usporiadanému a úplnému**
- **Detstvo ako „socializácia“, riadená a kontrolovaná dospelými**

Antropológia a detstvo

Niekoľko (zlých) dôvodov:

- Detstvo ako cesta ku kultúre dospelých
- Detstvo ako pasívne napodobovanie kultúry dospelých
- Detstvo ako postup od fragmentárneho a neúplného, „primitívneho“ k usporiadanému a úplnému
- Detstvo ako „socializácia“, riadená a kontrolovaná dospelými
- **ZÁVER: máločo zaujímavé na praktikách a kultúrach detí....**

Antropológia a detstvo

Antropológia vo všeobecnosti ťažko uznáva, že deti sú výnimočne zdatné pri **učení sa (osvojovaní si)** kultúry...

Deti sa neopičia po dospelých pri získavaní kultúry: **učia sa**

Antropológia a detstvo

Deti si **reprezentujú** kultúrne javy, tvorivo transformujú, menia a prispôsbujú svoje reprezentácie okolitému sociokultúrnemu prostrediu a podriaďujú svoje správania týmto svojim reprezentáciam...

Teda: nemožno obísť fakt, že učenie sa kultúre **nie je len** javom socio-kultúrnym, **ale aj** psychologickým

Antropológia a detstvo

- **Antropológia: etnografické skúmanie KULTÚRY**
- **Charakteristika kultúry...**

Antropológia a psychológia

- Kultúra “is that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society.”

Edward Tylor, *Primitive Culture*, 1871

Antropológia a psychológia

Kultúra „consists of patterns, explicit and implicit, of and for behavior acquired and transmitted by symbols constituting the distinctive achievement of human groups, including their embodiments in artifacts; the essential core of culture consists of traditional (i.e. historically derived and selected) ideas and especially their attached values;

Kroeber & Kluckhohn, *Culture: a critical review of concepts and definitions*, 1967

Antropológia a psychológia

- Kultúra “is that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits **acquired by man as a member of society.**”

Edward Tylor, *Primitive Culture*, 1871

Antropológia a psychológia

Kultúra „consists of patterns, explicit and implicit, of and for behavior **acquired and transmitted** by symbols constituting the distinctive **achievement of human groups**, including their embodiments in artifacts; the essential core of culture consists of traditional (i.e. historically derived and selected) ideas and especially their attached values;

Kroeber & Kluckhohn, *Culture: a critical review of concepts and definitions*, 1967

Antropológia a psychológia

Prečo psychológia???

Ak si má dieťa osvojiť niečo také zložité, ako je kultúra, máme iba dve možnosti:

- a) Veľmi zložitý, komplikovaný a mimoriadne precízne vyladený systém formovania kultúrneho vstupu („socializáciu“), s veľmi striktnými spätnými väzbami, kontrolujúcimi reakcie...**

Antropológia a psychológia

Prečo psychológia???

Ak si má dieťa osvojiť niečo také zložité, ako je kultúra, máme iba dve možnosti:

a) Veľmi zložitý, komplikovaný a mimoriadne precízne vyladený systém formovania kultúrneho vstupu („socializáciu“), s veľmi striktnými spätnými väzbami, kontrolujúcimi reakcie...

- **Nič** v etnografii ani v histórii tomu nenasvedčuje...

Antropológia a psychológia

Prečo psychológia???

Ak si má dieťa osvojiť niečo také zložité, ako je kultúra, máme iba dve možnosti:

b) Aktívny, tvorivý príspevok **DIEŤAŤA** samotného, a to dvojité: **detská myseľ** a **detská kultúra**